

Raadsvoorstel

Opsteller

Khattouti, Nassima el

Vergadering van

22 augustus 2023

Kenmerk

Z/23/061916 / D/23/116566

Portefeuillehouder

Arjan Noorthoek

Portefeuille

Ruimtelijke Ordening

Onderwerp

Verordening nadeelcompensatie Woerden

Samenvatting

De overheid kan rechtmatig handelen en toch schade veroorzaken. Bij het vergoeden van schade onderscheiden we nu nog twee vormen: planschade (bij planologische besluiten) en nadeelcompensatie (bij overige besluiten of feitelijk handelen). Beide vormen worden op dezelfde wijze afgehandeld. Planschade is al geregeld in een verordening; nadeelcompensatie niet.

Met deze verordening worden beide vormen van schadevergoeding samengevoegd. De verordening biedt duidelijkheid over de procedure. De werkwijze blijft ongewijzigd. Het betreft een beleidsneutrale overgang naar de omgevingswet; de verordening treedt in werking tegelijkertijd met de omgevingswet.

Gevraagd besluit

1. De Verordening nadeelcompensatie Woerden 2023 vast te stellen, op basis waarvan inwoners en ondernemers nadeelcompensatie kunnen aanvragen als zij nadeel hebben van een planologische maatregel of financiële neveneffecten bij bouwwerkzaamheden, verkeersbesluiten en vergelijkbare besluiten, met als wijziging ten opzichte van de planschadeverordening:

- De heffing van een griffierecht van € 300,- voor het in behandeling nemen van planschadeverzoeken wordt van toepassing op alle verzoeken om nadeelcompensatie.
 - Er is een drempelbedrag opgenomen van 2000 euro voor nadeelcompensatieverzoeken die gaan over geringe schade waarbij geen adviseur door de gemeente wordt ingeschakeld.
 - De verzoeken om nadeelcompensatie kunnen enkel worden ingediend met een door het bestuursorgaan vastgesteld elektronisch formulier.
-

Inleiding

Van nadeelcompensatie is sprake indien rechtmatig gemeentelijk bestuursoptreden dat zich manifesteert via besluiten, maatregelen en feitelijk handelen, leidt tot onevenredige schade bij individuele burgers c.q. ondernemers die niet onder hun normaal maatschappelijk risico vallen. In die gevallen behoort de schade niet geheel of gedeeltelijk voor hun rekening te blijven en is de gemeente gehouden deze te vergoeden. Naar verwachting treden vanaf 1 januari 2024 of later de wetten Titel 4:5 Algemene wet bestuursrecht en Afdeling 15.1 Omgevingswet in werking. Deze wetten bevatten gezamenlijk een regeling voor nadeelcompensatie. Door de komst van deze wetten verandert de landelijke regelgeving op dit gebied en moet een nieuwe verordening worden vastgesteld.

Participatieproces

n.v.t.

Wat willen we bereiken

Met de nadeelcompensatieverordening is er een actuele procedureregeling voor verschillende vormen van schade. De nadeelcompensatieverordening draagt op deze manier bij aan een meer eenduidige behandeling van de schadeverzoeken.

Wat gaan we daarvoor doen

Argumenten

1.1 De inwerkingtreding van titel 4.5 van de Awb en de Omgevingswet is aanstaande.

Op 1 januari 2024 treden titel 4.5 van de Awb en de Omgevingswet in werking en krijgen we te maken met de nieuwe nadeelcompensatieregelingen. Met de Verordening nadeelcompensatie Woerden 2023 zijn we voorbereid op het in behandeling nemen van verzoeken om schadevergoeding.

1.2 De verordening geeft eenduidige regels omtrent het in behandeling nemen van een aanvraag om nadeelcompensatie.

De nieuwe wettelijke regelingen over nadeelcompensatie zijn grotendeels uitputtend bedoeld. Ze bevatten regels over de procedure en bijbehorende beslistermijnen. Slechts over enkele onderwerpen is het mogelijk om aanvullende regels op te nemen in een gemeentelijke verordening, zoals het heffen van een recht en de mogelijkheid om een adviescommissie in te schakelen. De onderwerpen die lokaal bepaald kunnen worden zijn door de VNG uitgewerkt in een modelverordening. De Verordening nadeelcompensatie Woerden 2023 is hierop gebaseerd.

1.3 De verordening biedt een heffingsgrondslag.

Voor het in behandeling nemen van een aanvraag om schadevergoeding kan een recht geheven worden. De hoogte van het recht voor het in behandeling nemen van een aanvraag om schadevergoeding is een lokale keuze. Het recht mag op grond van artikel 4:128 Awb maximaal € 500 bedragen. In de voorliggende verordening is er voor gekozen om aan te sluiten bij de huidige regeling in de Wro. Het recht in de verordening is dan ook vastgesteld op € 300 euro. Hiermee worden enerzijds lichtvaardige aanvragen om nadeelcompensatie tegengegaan en anderzijds wordt er niet een zodanige hoge drempel opgeworpen zodat mogelijk rechthebbenden op nadeelcompensatie vanwege de hoogte van het te betalen recht nalaten een aanvraag in te dienen.

Het bedrag van € 300, dat bij de aanvraag op basis van artikel 2 betaald moet worden, wordt terugbetaald aan de aanvrager bij toekenning van de aanvraag.

1.4 Voor nadeelcompensatieverzoeken die gaan over schade onder het drempelbedrag wordt geen adviescommissie ingeschakeld.

In artikel 4 is een drempel opgenomen voor nadeelcompensatieverzoeken die gaan over geringe schade (2.000 euro). Door deze drempel op te nemen voorkomen we dat de gemeente onnodig behandelkosten moet maken nu de advieskosten niet meer in een redelijke verhouding staan tot de omvang van het schadebedrag. Dit is gebaseerd op de ervaringen met adviseurskosten bij planschadeclaims. Dit impliceert dat schadeclaims onder de € 2.000 in beginsel zonder externe advisering zullen worden afgehandeld.

1.5 Nadeelcompensatieverzoeken kunnen enkel worden ingediend met een door het bestuursorgaan vastgesteld elektronisch formulier.

In het kader van optimale dienstverlening willen we zoveel mogelijk digitaal aanbieden en burgers verwijzen naar ons digitale loket. Met het indienen van nadeelcompensatieverzoeken waarbij gebruik wordt gemaakt van het elektronisch formulier wordt in Decos Join het digitale proces automatisch geregistreerd en gestart. Hiermee wordt aangesloten bij een van de kerngedachten van de Omgevingswet dat het mogelijk maakt voor een burger alles digitaal te regelen.

Kanttelingen, risico's en alternatieven

1.1 Het vaststellen van deze verordening is niet verplicht.

Het vaststellen van een Verordening nadeelcompensatie is niet verplicht, zoals dat bij de "Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade gemeente Woerden 2008" op basis van de Wet ruimtelijke ordening wel het geval was. De VNG adviseert echter wel om een verordening nadeelcompensatie vast te stellen. Zonder deze verordening kan bijvoorbeeld geen recht worden geheven of een adviescommissie worden ingesteld.

1.2 Nadeelcompensatie omvat twee vormen van schadevergoeding.

De overheid kan rechtmatig handelen en toch schade veroorzaken. Het kan gaan om planschade en om overige nadeelcompensatie.

Planschade:

Dit is schade die het gevolg is van planologische besluiten op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Bijvoorbeeld door het verlenen van een omgevingsvergunning die de aanleg van een appartementencomplex mogelijk maakt, waardoor het eigendom van het naastgelegen perceel in waarde achteruitgaat. Planschade is tot op heden geregeld in de Wro en de lokale "Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade gemeente Woerden 2008". Een door de gemeente te betalen planschadevergoeding wordt doorgaans, via een daartoe afgesloten planschadeovereenkomst, verhaald op de initiatiefnemer. Dat is degene in wiens belang het schadeveroorzakende besluit (het bestemmingsplan of het projectbesluit) is genomen.

Nadeelcompensatie:

Hierbij gaat het om andere dan planologische besluiten of om feitelijke handelingen van de overheid. Bijvoorbeeld werkzaamheden aan de weg waardoor een bedrijf (tijdelijk) onbereikbaar is en inkomsten misloopt. Als schade ten gevolge van overheidshandelen boven het normale maatschappelijke (ondernemers-) risico uitkomt en de benadeelde hierdoor in vergelijking met anderen zwaar getroffen wordt, kent de overheid een schadevergoeding toe. Deze overige nadeelcompensatie komt minder voor en vindt zijn grondslag in jurisprudentie.

1.3 Deze verordening geldt niet voor aanvragen om schadevergoeding waarop een bijzondere regeling van toepassing is.

De bestaande Verordening van de raad van Woerden houdende regels voor ondergrondse infrastructuur en Besluit van burgemeester en wethouders van Woerden houdende regels voor kabels en leidingen (Handboek kabels en leidingen) zijn bijzondere regelingen waarop deze Verordening nadeelcompensatie Woerden 2023 geen betrekking heeft. Op aanvragen om schadevergoeding als gevolg van het nemen van maatregelen ten aanzien van kabels en/of leidingen blijft vanwege de specifieke bepalingen deze nadeelcompensatieregeling van toepassing. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet bestaan de regelingen dan ook naast elkaar.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

n.v.t.

Communicatie

De verordening zal na vaststelling op gebruikelijke wijze worden gepubliceerd.

Vervolgproces

Na vaststelling zal de nadeelcompensatieverordening inwerkingtreden op de dag dat de Omgevingswet van kracht wordt. Nieuwe verzoeken om schade op basis van de Omgevingswet handelen we af via de nadeelcompensatieverordening. Verzoeken om schade die binnenkomen en (nog) zien op besluiten ingevolge de Wet ruimtelijke ordening, zoals bestemmingsplannen, handelen we nog af via de planschadeverordening die voor dat doel van kracht blijft. De behandeling van de verschillende soorten nadeelcompensatie blijft vooralsnog ongewijzigd binnen de organisatie.

Bevoegdheid raad

Uw raad is op grond van de gemeentewet bevoegd om een verordening vast te stellen.

Bijlagen

1. Raadsbesluit D/23/116612
